

2024/2055(INI)

7.11.2024

ONTWERPVERSLAG

over de Bankenunie – jaarverslag 2024
(2024/2055(INI))

Commissie economische en monetaire zaken

Rapporteur: Ralf Seekatz

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	10

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de Bankenunie – jaarverslag 2024 (2024/2055(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn resolutie van 16 januari 2024 over de Bankenunie – jaarverslag 2023¹,
- gezien het vervolg dat de Commissie heeft gegeven aan de resolutie van het Parlement van 16 januari 2024 over de Bankenunie – jaarverslag 2023,
- gezien het document van de Europese Centrale Bank (ECB) van 25 maart 2024 getiteld “Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its ‘Resolution on Banking Union – Annual Report 2023’”,
- gezien het jaarverslag van de ECB over haar toezichtswerkzaamheden in 2023, dat in maart 2024 werd gepubliceerd,
- gezien het jaarverslag 2023 van de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR), dat op 28 juni 2024 werd gepubliceerd,
- gezien de vaststelling van de antiwitwasrichtlijn (AMLD)² en de antiwitwasverordening (AMLR)³, alsook de oprichting van de antiwitwasautoriteit (AMLA)⁴,
- gezien de tenuitvoerlegging van de Bazel III-standaarden, in het bijzonder de aanneming van de amendementen op de richtlijn kapitaalvereisten⁵ en de verordening kapitaalvereisten⁶,
- gezien de vaststelling van Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/2795 van de Commissie van 24 juli 2024 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het

¹ PB C, C/2024/5706, 17.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5706/oj>.

² [PB L 1640, 19.6.2024 van 31 mei 2024 betreffende de mechanismen die de lidstaten moeten invoeren om het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering te voorkomen, en tot wijziging van PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17, en tot wijziging en intrekking van Richtlijn \(EU\) 2015/849 \(PB L 1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>\).](#)

³ PB L 1624, 19.6.2024 van 31 mei 2024 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering (PB L 1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁴ [PB L 1620, 19.6.2024 van 15 mei 2024 tot oprichting van de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, en tot wijziging PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12, \(EU\) nr. 1094/2010 en \(EU\) nr. 1095/2010 \(PB L 1620, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj>\).](#)

⁵ [Richtlijn \(EU\) 2024/1619 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot wijziging van Richtlijn 2013/36/EU wat betreft toezichtsbevoegdheden, sancties, bijkantoren uit derde landen en ecologische, sociale en governancerisico's \(PB L, 2024/1619, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj>\).](#)

⁶ [Verordening \(EU\) 2024/1623 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot wijziging van Verordening \(EU\) nr. 575/2013 wat betreft vereisten inzake kredietrisico, risico van aanpassing van de kredietwaardering, operationeel risico, marktrisico en de output floor \(PB L, 2024/1623, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>\).](#)

Europees Parlement en de Raad wat betreft de datum van toepassing van de eigenvermogensvereisten voor marktrisico⁷,

- gezien zijn standpunt in eerste lezing van 24 april 2024 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 806/2014 wat betreft vroegtijdige-interventiemaatregelen, afwikkelingsvoorwaarden en financiering van afwikkelingsmaatregelen⁸,
- gezien zijn standpunt in eerste lezing van 24 april 2024 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU betreffende vroegtijdige-interventiemaatregelen, afwikkelingsvoorwaarden en financiering van afwikkelingsmaatregelen⁹,
- gezien zijn standpunt in eerste lezing van 24 april 2024 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2014/49/EU betreffende de omvang van depositobescherming, het gebruik van de middelen van depositogarantiestelsels, grensoverschrijdende samenwerking en transparantie¹⁰,
- gezien het verslag van zijn Commissie economische en monetaire zaken van 23 april 2024 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 806/2014 voor het oprichten van een Europees depositoverzekeringstelsel,
- gezien het voorstel van de Commissie van 14 maart 2018 voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake kredietsevicers, kredietkopers en de uitwinning van zekerheden ([COM\(2018\)0135](#)),
- gezien het verslag van de vijf voorzitters van 22 juni 2015, getiteld “De voltooiing van Europa’s Economische en Monetaire Unie”,
- gezien het verslag van Enrico Letta van 10 april 2024, getiteld “Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens”,
- gezien het verslag van Mario Draghi van 9 september 2024, getiteld “De toekomst van het Europese concurrentievermogen”,
- gezien de verklaring van de Eurogroep van 11 maart 2024 over de toekomst van de kapitaalmarktenunie, en de verklaring van de Eurogroep van 16 juni 2022 over de toekomst van de bankenunie, en de follow-up daarbij van de Eurogroep van 28 april 2023,
- gezien het kader voor informatieverstopping in verband met de blootstelling van banken aan crypto-activa van het Bazels Comité voor banktoezicht en de gerichte wijzigingen van zijn prudentiële norm inzake de blootstelling van banken aan crypto-activa, die beide op 17 juli 2024 werden gepubliceerd,

⁷ [PB L 2024/2795, 31.10.2024, ELI: \[http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj\]\(http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj\)](#).

⁸ Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0326.

⁹ Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0327.

¹⁰ Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0328.

- gezien de kernbeginselen voor een effectief banktoezicht van het Bazels Comité voor banktoezicht, die op 25 april 2024 werden gepubliceerd,
 - gezien de Financial Stability Review (verslag over de financiële stabiliteit) van de ECB van mei 2024,
 - gezien werkdocument nr. 24-15 van het Peterson Institute for International Economics van 25 juni 2024, getiteld “Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative”¹¹,
 - gezien de toezichtsprioriteiten voor 2024-2026 van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, die in december 2023 werden gepubliceerd,
 - gezien de halfjaarlijkse rapportage van de GAR aan de Eurogroep van 13 mei 2024,
 - gezien de resultaten van de EU-brede transparantie-exercitie 2023 van de Europese Bankautoriteit, die op 28 juli 2023 werden gepubliceerd,
 - gezien het verslag van de Europese Rekenkamer van 12 mei 2023 getiteld “Speciaal verslag 12/2023: “EU-toezicht op het kredietrisico van banken — De ECB heeft haar inspanningen opgevoerd, maar er is meer nodig om beter te verzekeren dat het kredietrisico naar behoren wordt beheerd en gedekt”,
 - gezien de verklaringen van Claudia Buch, voorzitter van de raad van toezicht van de ECB, tijdens de hoorzittingen van de Commissie economische en monetaire zaken van het Parlement op 21 maart 2024 en 2 september 2024,
 - gezien de verklaringen van Dominique Laboureix, voorzitter van de GAR, tijdens de hoorzittingen van de Commissie economische en monetaire zaken van het Parlement op 21 maart 2024 en 23 september 2024,
 - gezien zijn resolutie van 14 maart 2019 over genderevenwicht bij benoemingen in de EU op het gebied van economische en monetaire zaken¹²,
 - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A10-0000/2024),
- A. overwegende dat de bankenunie het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme alsmede strenge minimumnormen op het gebied van depositoverzekering omvat;
- B. overwegende dat een voltooide bankenunie het concurrentievermogen en de stabiliteit van de banksector zou verbeteren, de consument meer keuzemogelijkheden zou bieden, en de toegang tot financiering zou vergemakkelijken;

¹¹ Véron, N., “Europe’s banking union at ten: unfinished yet transformative”, werkdocument nr. 24-15 van het Peterson Institute for International Economics, juni 2024.

¹² [PB C 023 van 21.1.2021, blz. 105.](#)

- C. overwegende dat de versnippering en de tekortschietende consolidatie van de banksector van de EU impact heeft op het concurrentievermogen van de sector in kwestie; overwegende dat de winstgevendheidskloof tussen Europese en Amerikaanse banken groter is geworden;
- D. overwegende dat een sterke banksector van cruciaal belang is voor het realiseren van economische groei, het financieren van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en start-ups, en voor de transitie naar een groene en digitale economie;
- E. overwegende dat het in april 2024 zijn standpunt over de herziening van het kader voor crisisbeheer en depositoverzekering heeft vastgesteld;
- F. overwegende dat zijn Commissie economische en monetaire zaken in april 2024 een verslag over het voorstel van de Commissie voor de instelling van een Europees depositoverzekeringstelsel heeft aangenomen;

Algemene overwegingen

1. verzoekt de Commissie erop toe te zien dat de voltooiing van de bankenunie een topprioriteit blijft; beklemtoont dat dit project huishoudens en kmo's grotere toegang biedt tot financiering, voor meer financiële stabiliteit zorgt, de impact van economische schokken reduceert, geld vrijmaakt voor de transitie naar een groene en digitale economie, en het groeipotentieel van de EU bevordert;
2. merkt op dat een sterker geïntegreerde bankenunie de veerkracht van de EU-banksector zou vergroten; merkt op dat een betere grensoverschrijdende integratie van bancaire transacties het potentieel voor particuliere risicodeling zou vergroten en voor diversificatie van de EU-bankmarkt zou zorgen;
3. betreurt het feit dat het vermogen van EU-banken om grote investeringen te financieren, beknot wordt door hogere kosten, grotere kleinschaligheid en een lagere winstgevendheid, resulterend in een geringer concurrentievermogen;
4. neemt er kennis van dat EU-banken die nog in Rusland actief zijn hun activiteiten hebben teruggeschoefd; verzoekt de toezichthoudende instellingen die banken verder te helpen om zich van de Russische markt terug te trekken;
5. merkt op dat een aparte jurisdictie voor EU-banken met aanzienlijke grensoverschrijdende activiteiten¹³ de voltooiing van de bankenunie dichterbij zou brengen;

Toezicht

6. verwelkomt het dat de medewetgevers hebben ingestemd met het nieuwe bankenpakket houdende toepassing van de normen van Bazel III in de EU; benadrukt dat de Commissie zorgvuldig moet bekijken of een iets latere invoering daarvan nodig is om het concurrentievermogen van EU-banken te handhaven; verwelkomt in dit verband de

¹³ Verslag-Draghi, blz. 61.

gedelegeerde handeling houdende uitstel van de datum van toepassing van het nieuwe marktrisicokader met één jaar (tot 1 januari 2026);

7. stelt vast dat de gemiddelde ratio van het tier 1-kernkapitaal onverminderd hoog is, namelijk 15,81 %;
8. stelt vast dat het percentage niet-renderende leningen ongewijzigd is, namelijk 2,30 %, en dat de liquiditeitsdekkingsratio 159,39 % bedraagt;
9. neemt kennis van het gebrek aan vooruitgang wat betreft het voorstel voor een richtlijn inzake kredietsevicers, kredietkopers en de uitwinning van zekerheden, die bedoeld is om banken - onder bepaalde voorwaarden - een mechanisme te bieden om de waarde van gedekte leningen sneller te recupereren via buitengerechtelijke procedures, teneinde secundaire markten voor niet-renderende leningen verder te ontwikkelen;
10. merkt op dat de huidige niveaus van winstgevendheid van de banksector voor sommige lidstaten een goede gelegenheid kunnen vormen om aanvullende gerichte verhogingen van hun macroprudentiële buffers door te voeren en de veerkracht van de banksector in stand te helpen houden;
11. verwelkomt de oprichting van de nieuwe Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering;
12. benadrukt dat de veerkracht van niet-bancaire financiële intermediairs moet worden vergroot en een gelijk speelveld met de banksector moet worden verwezenlijkt, onder meer door specifieke regelgevings- en toezichtsinstrumenten uit te werken om een liquiditeitscrisis te voorkomen;

Afwikkeling

13. verwelkomt de doelstelling van het voorstel inzake crisisbeheer en depositoverzekering van het waarborgen van een meer consistente benadering in alle lidstaten van het gebruik van afwikkelingsinstrumenten en depositobescherming, teneinde de financiële stabiliteit te vergroten, de belastingbetaler beter te beschermen, en voor meer vertrouwen bij beleggers te zorgen; merkt op dat kleine banken geen enkel risico voor de financiële stabiliteit vormen;
14. onderstreept dat het belangrijk is het beginsel te handhaven dat aandeelhouders en leningverstrekkers primair verantwoordelijk zijn voor verliezen in het geval van een bankfaillissement, hetgeen één van de voornaamste lessen is die getrokken kunnen worden uit de mondiale financiële crisis; beklemtoont dat de “bail-in” van aandeelhouders en leningverstrekkers de belangrijkste bron van afwikkelingsfinanciering moet blijven en dat pas in tweede instantie teruggegrepen moet worden op financiering door de sector;
15. herinnert eraan dat een afdoend minimumvereiste voor eigen middelen en in aanmerking komende passiva essentieel is voor een geloofwaardig afwikkelingskader en om ervoor te zorgen dat afwikkelingsautoriteiten over voldoende flexibiliteit beschikken om uitvoering te geven aan de in een specifieke crisissituatie noodzakelijke afwikkelingsstrategieën; waarschuwt ervoor dat verlagingen van dit minimumvereiste,

als gevolg van specifieke ontwikkelingsstrategieën in de planningsfase van een ontwikkeling, de ontwikkelbaarheid van banken negatief zouden kunnen beïnvloeden;

16. benadrukt dat liquiditeitssteun in het kader van een ontwikkeling niet moet stelen op enige aanvullende publieke financiële middelen; merkt op dat bij de ontwikkeling van banken in geen geval teruggegrepen moet worden op geld van de belastingbetaler;
17. verwelkomt “SRM Vision 2028”, de door de GAR geïnitieerde strategische toetsing, met daarin de langetermijndoelstellingen, maatregelen voor de aanpak van nieuwe uitdagingen, en plannen voor een verdere versterking van de samenwerking met de nationale ontwikkelingsautoriteiten en andere belanghebbende partijen;
18. verwelkomt het plan van de GAR om de jaarlijkse ontwikkelingsplanningscyclus te stroomlijnen, teneinde de efficiëntie ervan te vergroten en te bewerkstelligen dat deze meer aandacht besteedt aan het testen van de ontwikkelbaarheid van banken en aan de operationalisering van ontwikkelingsstrategieën;
19. juicht het feit toe dat het gemeenschappelijk ontwikkelingsfonds nu operationeel is; dringt erop aan dat alle lidstaten de overeenkomst tot wijziging van het ESM-verdrag volledig ratificeren, met inbegrip van de invoering van een gemeenschappelijk achtervangmechanisme voor het gemeenschappelijk ontwikkelingsfonds;
20. beklemtoont dat méér moet worden gedaan om te zorgen voor de volledige ontwikkelbaarheid van alle banken die onder het toepassingsgebied van de verordening vallen; herinnert eraan dat het bereiken van ontwikkelbaarheid geen vrijblijvende doelstelling is en dringt derhalve aan op grotere standaardisering en harmonisering van de beoordeling van ontwikkelbaarheid;

Depositoverzekering

21. benadrukt dat het voorstel van de Commissie voor de oprichting van een Europese depositoverzekeringsregeling uit 2015 dateert en dat het landschap sindsdien aanzienlijk is veranderd;
22. stelt vast dat met succes nationale depositoverzekeringsregelingen zijn ontwikkeld en in meerdere gevallen bewezen hebben “fit for purpose” te zijn; benadrukt dat rekening moet worden gehouden met specifieke nationale kenmerken en dat de goed functionerende systemen voor kleinere banken die in een aantal lidstaten reeds bestaan, gehandhaafd moeten worden;
23. wijst er in het bijzonder op dat rekening moet worden gehouden met de specifieke kenmerken van institutionele beschermingsregelingen, en dat zij gehandhaafd moeten worden;
24. neemt kennis van de verklaring van de Eurogroep van 16 juni 2022 over de toekomst van de bankenunie,
25. wijst erop dat het verbreken van de koppeling tussen banken en staten, en de risico's die deze met zich meebrengt, een uitdaging voor de bankenunie blijft; beklemtoont dat het risico op de balans van banken verder kan worden verkleind door de regelgevende behandeling van blootstellingen aan staatsschulden;

o
o o

26. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Centrale Bank, de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad, en de Europese Bankautoriteit.

TOELICHTING

Terwijl de Bankunie - jaarverslagen 2022 en 2023 zich primair op de oorlog in Oekraïne en de aanhoudende Russische agressie tegen dat land richtten, besteedt dit verslag uitvoeriger aandacht aan de uitdagingen voor de EU en voor het Europees Parlement, zoals weerspiegeld in het nieuwe mandaat van de Commissie, te weten de EU-prioriteiten van het bevorderen van het concurrentievermogen, het versterken van de Europese interne markt, en het aanzwengelen van economische groei.

De Unie bevindt zich op dit moment op een kruispunt dat bepalend zal zijn voor de economische toekomst in de komende decennia. De verslagen die Enrico Letta en Mario Draghi in 2024 hebben gepresenteerd, beklemtonen dat de EU voor een radicaal andere koers moet kiezen om de strijd aan te kunnen met de VS en China. In dit kader is de Bankunie een belangrijk element van het concurrentievermogen. Een sterkere Bankunie zal de EU in de gelegenheid stellen het nodige kapitaal te genereren om de Europese economie voor te bereiden op de toekomst.

EU-banken spelen een centrale rol bij het financieren van de benodigde investeringen, aangezien bankleningen voor ondernemingen nog altijd de belangrijkste bron van externe financiering vormen. In vergelijking met hun Amerikaanse tegenhangers lijden EU-banken evenwel onder een lagere winstgevendheid, die toe te schrijven is aan excessieve regelgeving en het feit dat de Bankunie niet “af” is. Een robuuste en concurrerende banksector is essentieel voor het voltooiën van de Bankunie. Hoewel de medewetgevers het voorbije jaar aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt met betrekking tot cruciale wetgeving voor de Bankunie, moet de EU nog altijd zorgvuldig in jaar brengen of de economie, de burgers en de banken van de EU van de nieuwe wetgeving profiteren. Dit verslag bevat realistische en realiseerbare aanbevelingen die de Bankunie verder kunnen helpen versterken.

Het zijn overigens niet alleen de ondernemingen in de EU die betere toegang tot kapitaal nodig hebben. De burgers van de EU worstelen op dit moment met de kosten van huisvesting en hebben onvoldoende toegang tot financiering voor investeringen in duurzame renovaties. Het is derhalve van essentieel belang om de winstgevendheid van EU-banken te vergroten, aangezien dat hen in de gelegenheid zou stellen particuliere huishoudens beter en laagdrempeliger toegang te bieden tot betaalbare leningen.